

BENDRŲJŲ PROGRAMŲ PRITAIKYMO FORMOS RENGIMO IR NAUDOJIMO REKOMENDACIJOS

Bendrųjų programų pritaikymo forma (toliau – forma) yra skirta pedagogų darbui palengvinti, kai reikia parengti pritaikytas bendrąsias programas specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintiems mokiniams. Forma gali naudotis visi pedagogai, įgyvendinantys ugdymą pagal individualizuotas ar pritaikytas programas. Atkreipiame dėmesį, kad ši forma yra tik rekomendacinio pobūdžio.

Formą sudaro trylika dalių, kurios yra pildomos nuosekliai, užpildant kiekvieną informacinį langelį:

1. Titulinis lapas.

Šioje dalyje yra svarbu užpildyti pagrindinius duomenis apie:

- mokinį (amžių, klasę, SUP grupę ir lygį);
- bendrosios programos pritaikymą (kokiam laikotarpiui, kokio dalyko, kokio pagrindinio (-ų) tikslo (-ų) yra siekiama).

2. Ugdomosios medžiagos pritaikymas.

Šioje dalyje reikia pažymėti mokiniui skirtus ugdomosios medžiagos pritaikymo variantus, jų apimtį, pateikimo formą ir reikalingą papildomą medžiagą, atsižvelgiant į mokinio ugdymosi poreikius.

3. Užduočių pritaikymas.

Šioje dalyje reikia pažymėti užduočių pritaikymo būdus ir kokia procentine dalimi užduotys bus supaprastintos, siaurintos ir pritaikomos:

- 25 % rekomenduojama rinktis tada, kai užduotis palengvinama nedaug, ji būna tik šiek tiek pakeista ar skiriama papildoma pagalba (pavyzdžiui, nukreipiamieji klausimai, schema ir kt.);
- 50 % rekomenduojama rinktis tada, kai užduotis palengvinama vidutiniškai;
- 75 % rekomenduojama rinktis tada, kai užduotis yra stipriai palengvinama ir labai supaprastinama (pavyzdžiui, pateikiami tik pavieniai klausimai).

4. Pamokoje naudojami ugdymo būdai ir metodai.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kurie ugdymo būdai ir metodai bus taikomi pamokose, siekiant patenkinti mokinio individualius poreikius ir užtikrinti uždavinių įgyvendinimą.

5. Reikalavimų personalizavimas.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kaip individualizuojami reikalavimai mokiniui, t. y. kokios užduočių atlikimo sąlygos, apimtys ar vertinimo kriterijai yra pritaikomi pagal jo gebėjimus ir poreikius. **Svarbu! Pildant šią dalį svarbu atsižvelgti į mokinio akademinį pasiekimą, emocinę būseną, pedagoginės psichologinės tarnybos bei mokyklos švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas.**

6. Teikiama individuali pagalba.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kokia individuali pagalba teikiama mokiniui – nuo atraminės medžiagos, pagalbinių priemonių naudojimo iki užduočių paaiškinimo, atlikimo eigos aptarimo, klaidų analizės. Individuali pagalba priklauso nuo mokinio savarankiškumo, gebėjimo skaityti, rašyti, organizuoti savo mokymosi veiklą.

7. Atlikimo būdai.

Ši dalis yra skirta numatyti mokinio patikrinamuosius darbus, kaip jie bus atliekami – savarankiškai ar su pagalba, naudojant tradicinius ar alternatyvius atsiskaitymo būdus, pritaikant užduočių skaičių ir formą pagal jo individualius poreikius. **Svarbu! Pildant šią dalį svarbu atsižvelgti į mokinio savarankiškumą ir pagalbos reikmę.**

8. Atlikimo sąlygos.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kokiomis sąlygomis mokinys atlieka atsiskaitomuosius darbus: kur ir kada jie vyksta, kokios specialiosios priemonės leidžiamos ir kaip papildomai bus pritaikytos užduotys nesėkmės atveju.

9. Vertinimas.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kaip vertinami mokinio pasiekimai: kokios klaidos nelaikomos esminėmis, kokiais atvejais taikomas lankstesnis vertinimas, kaip suteikiamas grįžtamasis ryšys ir stebima individuali pažanga. **Svarbu! Klaidomis nelaikomos tik tos klaidos, kurios yra nurodytos pedagoginės psichologinės tarnybos Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais vertinimo išvadoje.**

10. Ugdymosi vietos ir (ar) aplinkos pritaikymas.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kaip pritaikoma mokymosi vieta ir aplinka: parenkama tinkama darbo vieta, naudojamos specialios priemonės, organizuojamos sensorinės pertraukos, grupinio ar individualaus darbo erdvės pagal mokinio poreikius. **Svarbu! Rekomendacijų dėl ugdomosios vietos ir aplinkos pritaikymo galima rasti pedagoginės psichologinės tarnybos Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais vertinimo išvadoje. Daugiau rekomendacijų galima rasti Lietuvos įtraukties švietime centro svetainėje (**Mokymo(si) aplinkos pritaikymas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, Klasės aplinkos rekomendacijos pradinį klasių mokytojams**).**

11. Specialiosios mokymo priemonės.

Šioje dalyje reikia pažymėti, kokiomis specialiosiomis mokymosi priemonėmis mokiniams bus leidžiama naudotis ugdymo procese. Jos įgalina mokinį kiek įmanoma savarankiškiau ir aktyviau dalyvauti pamokose, kompensuojant mokymosi sunkumus. **Svarbu! Rekomendacijų dėl specialiųjų mokymo priemonių galima rasti Lietuvos įtraukties švietime centro svetainėje.**

12. Pastabos, komentarai.

Šioje dalyje galima trumpai aprašyti mokinio mokymosi situaciją, išskirti jo galias ir sunkumus, nurodyti ugdymo procese naudojamus vadovėlius, pratybas ar papildomus mokymosi šaltinius, priemones.

Šią formą galite naudoti rengdami ir individualizuojant bendrąsias programas.

Svarbu! Jeigu mokiniui yra nustatytas žymus arba labai žymus intelekto sutrikimas, pildymo laukeliuose „kita“ siūlome pasižymėti tam tikrus pritaikymus, kuriuos numatote papildomai bendrųjų ir specialiųjų gebėjimų lavinimui. Rekomenduojame ugdymo turinį sieti su gyvenimiškomis situacijomis, asmenine patirtimi bei praktine nauda kasdieniame gyvenime. Individualizuojant bendrąsias programas atsižvelkite į mokinio gebėjimus ir savarankiško darbo galimybes.

13. Duomenų peržiūra.

Šioje dalyje galima išsisaugoti užpildytą failą:

- **PDF formatu** – šis formatas skirtas spausdinimui ar dalijimuisi su kitais asmenimis (pavyzdžiui, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais)).
- **JSON formatu** – šis formatas skirtas duomenų mainams tarp kompiuterinių sistemų. JSON failas nėra skirtas tiesioginiam skaitymui, bet jį galima įkelti atgal į formą, kad būtų tęsiamas pildymas arba redaguojami jau įrašyti duomenys.

Svarbu! Rekomenduojama saugoti abi versijas: PDF – dėl galimybės vizualiai peržiūrėti ir archyvuoti, JSON – dėl galimybės toliau redaguoti ir apsaugoti duomenis .

